

[Bindslev.]

er ønskeligt, at saa snart nogle Mennesker slutter sig sammen om et Biblioteksformaal, skal det offentlige straks under en eller anden Form yde Tilskud. Der maa kunne komme en Form for Koncentration, som vi jo allerede har det i Centralbibliotekerne, en Form, hvorefter det hele sættes mere i System. Og det er da dette, som jeg ogsaa mener, at det kommende Udvalg maa komme til at beskæftige sig med.

Som allerede nævnt, rejste jeg under Finanslovforslagets tredie Behandling Spørgsmaalet om Bibliotekernes Administration, netop i Forbindelse med Spørgsmaalet om Statsunderstøttelse til Forfattere. Det kan jo heller ikke nægtes, at den Sejr, som Forfatteren Peter Freuchen vandt i Spørgsmaalet om Forfatterens Ret over sin Bog, har bragt ogsaa dette Spørgsmaal ind i en helt ny Fase. Det kan maaske faa Konsekvenser for Bibliotekerne, selv om det ikke i Øjeblikket anses som sandsynligt. Men min Tanke er den, at hvad enten det er sandsynligt eller ikke, saa er det ved Højesteretsdommen fastslaaet, at Forfatterne har denne Ret over deres Bøger; og selv om de nu ikke gør den gældende overfor Bibliotekerne, er det ganske klart, at Bibliotekerne derved faar en Gunstbevisning fra Forfatternes Side. Det kan ikke tale derimod, at Forfatterne ser en Fordel derved, at de ikke ønsker at lægge sig ud med Bibliotekerne. Nej, Bibliotekerne maa gøre sig det klart, at de her gratis benytter en Ret, som i Virkeligheden er Forfatternes; og der kan, eller rettere sagt, der vil utvivlsomt komme en Konflikt her, som jeg for mit Vedkommende i Øjeblikket synes er uløselig. Jeg er bange for, at det Spørgsmaal kan komme til at knytte sig i en Haardknude, og Spørgsmaalet bliver da, om den højtærede Undervisningsminister er den Aleksander, der kan hugge Knuden over.

Men selve Problemet foranledigede mig til at rejse Spørgsmaalet om Bibliotekernes Administration. Der var fra ganske bestemt Side givet mig visse Oplysninger, som jeg fremførte for det høje Ting, og som jeg fremførte med alt muligt Forbehold; da jeg ikke selv havde haft Lejlighed til at kontrollere Rigtigheden af disse Tal. Jeg fremførte dem for at faa rejst en Debat derom, for at faa givet Stødet til, at disse Tal kom frem. Oplysningerne gik, hvis jeg kortelig maa have Lov til at nævne dem igen, ud paa, at det offentliges Udgifter pr. udlaant Bog igennem de offentligt understøttede Biblioteker andrager gennemsnitlig ca. 50 Ø. pr. Udlaan. Jeg nævnte, at Forholdene

utvivlsomt indenfor de forskellige Biblioteker var højst forskellige; og jeg skal ogsaa gerne erkende, at denne Opstilling naturligvis kan give et skævt Billede, navnlig hvor man har Læsesale knyttet til Bibliotekerne. Det skal jeg ingenlunde nægte; og det er jo i og for sig heller ikke det absolutte Tal, 50 Ø. eller 40 Ø. eller 35 Ø. pr. Udlaan, der interesserer mig; det er jo bare et statistisk Udtryk for Omkostningerne, set i Forhold til Bogudlaanet. Men det, som har Interesse i denne Forbindelse, er Sammenligningen. For Tallene er jo ikke ens; de er højst forskellige for de forskellige Biblioteker; men det maa være muligt, naar vi faar Tallene frem fra de forskellige Biblioteker, paa Grundlag af en Sammenligning at finde, hvor der er Muligheder for Besparelse indenfor Administrationen.

Jeg kan indskyde her, at de Bemærkninger, jeg ved den Lejlighed fremsatte, har givet Anledning til, at man fra forskellige Bibliotekers Side har henvendt sig til mig og har givet mig en Del af de Oplysninger, jeg har manglet. Man har i øvrigt peget paa, at Regnskaberne vistnok i væsentlig Grad er tilgængelige, men dog ikke tilstrækkeligt. Jeg synes, at det Udvalg, som nu skal arbejde med Tingene, maa have Bibliotekernes Regnskaber forelagt, for at vi kan danne os et Skøn over, hvorledes der administreres.

Jeg nævnte ogsaa et andet Tal, som var nævnt for mig, nemlig dette, at den Post paa Bibliotekernes Budget, som hedder Bogindkøb, kun skulde andrage fra 15 til 20 pCt. Jeg ser i „Nationaltidende“, at Biblioteksdirektør Døssing har bestridt dette Tals Rigtighed, for saa vidt det drejer sig om Købstadsbiblioteker. Biblioteksdirektøren mente ikke, at Tallet for Bogindkøb kunde skilles fra Indbindingskontoen, og oplyste, at Bogindkøb og Bogindbinding til sammen for Købstadsbibliotekerne androg saadan noget som 33 pCt. Nu er det jo ogsaa et Tal, som i sig selv maa forbavse. At Bogindkøb plus Indbindinger kun repræsenterer en Trediedel af Bibliotekernes samlede Budget, er i sig selv allerede meget foruroligende. Men dertil kommer yderligere, at Biblioteksdirektøren har ikke Ret i, at man ikke kan faa disse Oplysninger. Jeg har endnu til Morgen faaet et Brev fra et stort Centralbibliotek i Jylland, hvori man meget beredvilligt har givet mig de ønskede Oplysninger; der for det Biblioteks Vedkommende bekræfter, at Bogindkøbene ganske rigtigt kun repræsenterer 15 til 20 pCt. Vedkommende Bibliotekar, der skrev til